

Ny bog af Ib Ivar Dahl:

Vadehavsfortælling

Forlaget Klim, 2014. 487 sider, illustreret i farver. Set til mellem 308 og 349 kr.

For ganske nylig har forlaget Klim udsendt en næsten 500 sider stor bog med titlen *Vadehavsfortælling*, som rummer fem historiske fortællinger fra Tønder i syd til Varde i nord og fra vikingetid til tæt på nutid. Den er skrevet af en erfaren fortæller, sømand

og bådfører, forfatteren Ib Ivar Dahl og kan vel nærmest karakteriseres som hørende til traditionen omkring dokumentarismen, som vi bl.a. kender det fra Thorkild Hansens bøger *Jens Munk*, *Det lykkelige Arabien* og trilogien om de danske slaver.

Forfatteren og forlaget har kaldt bogen *Vadehavsfortælling*, men jeg synes nok, at det havde været rigtigere at kalde den *Vadehavsfortællinger*, da de enkelte fortællinger ikke har nogen indbyrdes sammenhæng.

Fortællingerne tager deres begyndelse i vikingetiden i og omkring Ribe. Ib Ivar Dahl kan både sin historie og sin mytologi til fingerspidserne, og hans kendskab til de gamle håndværk og maritime udtryk fortalt i et fortættet dramatisk setup i kampen mellem troen på de gamle hedenske guder og den nye kristne tro, gør, at sproget bliver meget levende.

I den næste fortælling er historien flyttet op i 1600-tallet, hvor de store altødelæggende stormfloder danner rammen. Fortællingen, der har sit fokus i Tønder og en tvungen overvintring på Jordsand, har på sin vis en egen stilfærdig ramme, hvor far og datter om bord på et lille fladbundet fartøj sejler med fragt mellem fastland, øer og halliger. Men bekymringerne lurker under overfladen, og vejrets rasen og de skæbnemæssige dramaer kommer da også til fuld udfoldelse i løbet af vinteren.

En rigtig drengfortælling med »mænd af mod« er Rømøfortællingen, der handler om et katastrofalt hvalfangertogt til ishavet ved Grønland. Fortællingen foregår i 1777 og er ikklædt en meget troværdig ramme, hvor sømanden Ib Ivar Dahls maritime indsigt virkelig kommer til sin ret i et prægtigt ramsaltet sømandssprog. Når det er bedst, nærmer vi os Thorkild Hansens fortættede sprog, og det er nok den fortælling, jeg personligt blev mest grebet af.

Fanøfortællingen er naturligt nok henlagt til skibsfartens storhedstid. Men den har en overraskende anderledes vinkel, end den vi er vant til. Vi er ikke på de syv have, men derimod på en stille glidende nedstrøms men til tider ganske dramatisk fart med en evert fra Varde til Sønderho. Her får vi bragt alle de til tiden hørende historiske elementer om bord: Skippers skæbne efter englandskrigene, sømænd i »prisonen« på Themsen, en fattig taterpige og hendes ulige vilkår, fragten af jydepotter, brænding af skælkalk, stagesejladsen på Varde å, besøg på Langli og tidevandets »herredømme« over sejlads og navigation med sejl og sidesværd forbi riskoste og halmviske. Fortællingens sejlads slutter i Sønderho, men hvad der videre hændte, skal ikke røbes her.

Med Mandøfortællingen som den sidste, er vi nået op til besættelsestiden, hvor handlingen foregår i løbet af kun 14 dage. Det er på én gang en både dramatisk, hjertevarm og heltemodig fortælling om liv og død. Bag fortællingen gemmer sig en autentisk hændelse om et allieret canadisk fly, der blev skudt ned over Mandø af tyske flyvere. To besætningsmedlemmer overlevede, men kunne lokale redelige danskere redde dem fra tysk fangenskab? Gribende og troværdigt er det fortalt.

At Ib Ivar Dahl mestrer den gode fortælling, hersker der ikke tvivl om. Men han kan også sin historie. Derfor har han ikke kunnet nære sig for at bringe autentiske billeder, kort og tekster til indledning og undervejs i sine fortællinger. Det skal han kun have ros for, da det giver en god fornemmelse af, at vi er med på virkelige rejser og hændelser gennem Vadehavets farverige historie. Sluttelig kan jeg ikke lade være med at bemærke, at Niels Knudsen har udført en række meget smukke akvareller. En oplagt julegave til dem, der både sætter pris på Vadehavets dramatiske historie, og som kan li' ægte røverhistorier tilsat saltvandssprøjt, en tønne rom, et bramfrit sprog, en hørm af kolort og en stærk duft af tran fra barske søfolk.

Per Hofman Hansen

